

Reykjavíkurborg
Velferðarsvið

Reykjavík, 20. apríl 2022
VEL22040063

Mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráð
Ráðhús Reykjavíkur
Tjarnargötu 11
101 Reykjavík

Tillaga um breytingar á Forvarnasjóði Reykjavíkurborgar

Á fundi velferðarráðs þann 3. júní 2020 var lagt fram meðfylgjandi minnisblað um úthlutunarreglur Forvarnasjóðs Reykjavíkurborgar, þar sem lagt var til að sjóðurinn yrði sameinaður styrkjum velferðarráðs undir styrkjum borgarsjóðs.

Á fundinum samþykkti velferðarráð svohljóðandi tillögu:

Velferðarráð tekur undir mat velferðarsviðs og samþykkir að Forvarnasjóður verði sameinaður styrkjum velferðarráðs undir styrkjum borgarsjóðs. Við styrkúthlutun velferðarráðs metur styrkjanefnd velferðarráðs allar umsóknir með tilliti til fyrirfram ákveðinna þátta, þar á meðal forvarnagildis verkefna. Það felast því í því miklir kostir að sameina sjóðina fyrir borgarbúa og stjórnarsýslu Reykjavíkurborgar.

Áður en ofangreind tillaga velferðarráðs verður lögð fyrir borgarráð er óskað eftir umsögn mannréttinda-, nýsköpunar- og lýðræðisráðs við tillögunu. Þess er óskað að umsögnin berist eigi síðar en 30. maí nk.

Virðingarfyllt

Regína Ásvaldsdóttir

sviðsstjóri

Hjálagt:

Minnisblað um úthlutunarreglur Forvarnasjóðs Reykjavíkurborgar, lagt fyrir fund velferðarráðs 3. júní 2020.

Minnisblað

Viðtakandi: Velferðarráð
Sendandi: Regína Ásvaldsdóttir

Efni: Úthlutunarreglur Forvarnasjóðs Reykjavíkurborgar

Forsaga:

Úthlutunareglur Forvarnasjóðs Reykjavíkurborgar eru frá 28. apríl 2011 með síðari breytingum samþykktum í velferðarráði 29. mars 2012 og í borgarráði 12. apríl 2012.

Í 4. gr. reglnanna er velferðarsviði falin umsjón með sjóðnum. Slík skipan mála var hagfelld sökum þess að stór hluti forvarnaverkefna er á sviði velferðarmála og rík tenging var milli hverfisráða og þjónustumiðstöðva. Í reglunum er kveðið á um að sjóðunum skuli úthlutað í tvennu lagi. Allar styrkumsóknir sem ganga þvert á hverfi borgarinnar skulu lagðar fyrir samráðshóp um forvarnir í Reykjavík og til umsagnar og samþykktar í velferðarráði. Umsóknir um verkefni í einstökum hverfum eiga samkvæmt reglunum að fara fyrir hverfisráð til samþykktar.

Með umfangsmiklum breytingum sem gerðar voru á síðasta ári á skipan hverfisráða, sem nú heita íbúaráð, er þörf á að breyta reglum um Forvarnasjóð svo unnt sé að úthluta úr sjóðnum. Við slíka endurskoðun reglna er mikilvægt að kanna hvort hægt sé að einfalda styrkjakerfi borgarinnar borgarbúum til hagsbóta.

Greinargerð:

Styrkveitingar velferðarráðs/velferðarsviðs og íbúaráða Reykjavíkurborgar

Þeir styrkir sem velferðarráð/velferðarsvið Reykjavíkurborgar veitir að staðaldri eru:

Borgarsjóðsstyrkur/Velferðarráðsstyrkur – Hvert ráð borgarinnar fær hluta af styrknum til úthlutar.

Forvarnastyrkur – tvískiptur. Annars vegar er úthlutað miðlægt til verkefna sem unnin eru þvert á hverfi – sérstakur samráðshópur um forvarnarnir sér um að afgreiða umsóknir. Hins vegar er skipt eftir hverfum fyrir verkefni sem eru þess eðlis. Íbúaráð afgreiddu hverfisskiptar umsóknir 2019 (var áður í höndum hverfisráða).

Heiti potturinn – ákveðið fjármagn á hverri þjónustumiðstöð sem er ætlað til að efla félagsauð fullorðinna í öllum hverfum borgarinnar. Áhersla er lögð á að veita styrki til verkefna sem eru opin öllum þátttakendum í félagsstarfi fullorðinna

hverfunum, er falla að hlutverki félagsmiðstöðvanna eða teljast á annan hátt vera í samræmi við stefnumörkun og áherslur í félagsstarfi.

Styrkir til áfangaheimila – Styrkir til áfangaheimila eru reiknaðir út frá:

- a) fastri fjárhæð pr. einstakling sem nemur grunnfjárhæð húsaleigabóta hverju sinni. Upphæðin er endurskoðuð árlega í tengslum við fjárhagsáætlunargerð.
- b) fjölda rýma á heimilinu
- c) nýtingu rýma fyrra árs á heimilinu
- d) hlutfall Reykvíkinga í nýttum rýmum á fyrra ári¹

Styrkir vegna náms, verkfæra- og tækjakaupa – Styrkur byggður á 25. gr. laga nr. 38/2018 um heimild til þess að veita fötluðu fólki styrki eða fyrirgreiðslu vegna félagslegrar hæfingar og endurhæfingar.²

Hverfissjóður Reykjavíkurborgar: Íbúaráð Reykjavíkur úthluta styrkjum úr Hverfissjóði Reykjavíkurborgar. Heildarfjárhæð styrkja fyrir árið 2020 er 20.000.000 kr. og er hægt að sækja um styrki allt árið.

Nánar um Forvarnasjóð Reykjavíkur

Hlutverk Forvarnasjóðs Reykjavíkur er að stuðla að forvörnum og efla félagsauð í hverfum Reykjavíkur. Markmið sjóðsins er að styrkja forvarnarverkefni í samræmi við forvarnastefnu Reykjavíkurborgar og veita einstaklingum, félagasamtökum, fyrirtækjum og stofnunum tækifæri til frumkvæðis og nýsköpunar.

Í forvarnastefnunni er m.a. lögð áhersla á að bæta andlega líðan, heilsu og sjálfsmynd barna og unglinga og forvarnir gegn áhættu hegðun. Hlutverk sjóðsins er jafnframt að vinna að eflingu félagsauðs og stuðla að hvers kyns framförum í hverfum borgarinnar.

Þær styrkumsóknir sem ganga þvert á hverfi borgarinnar eru lagðar fyrir samráðshóp um forvarnir í Reykjavík og til umsagnar og samþykktar í velferðarráði. Stórum hluta sjóðsins er skipt á milli hverfisráða til úthlutunar. Skipting fjármagns fer eftir hlutfallslegum fjölda umsókna í hverfi og þvert á hverfi hverju sinni, sbr. 3. gr. reglnanna.

Í 7. gr. reglnanna segir að hverfisráð skuli meta umsóknir um styrki er varða hverfislegan verkefnapott í samráði við fagsvið eftir því sem við á og niðurstaða kynnt samráðshóp um forvarnir í Reykjavík og velferðarráði. Í framkvæmd hefur mat umsókna verið í höndum hverfisráða í samráði við þjónustumiðstöðvar í hverju hverfi.

Árið 2019 voru hverfisráð Reykjavíkurborgar lögð niður og þær umsóknir sem lágu fyrir voru settar á bið þar til að búið var að skipa íbúaráð. Í desember 2019 voru íbúaráðin tekin til starfa. Þegar til úthlutunar kom var ljóst að erfiðlega átti eftir að ganga að samræma vinnuna því verklagi sem áður hafði gilt þar sem ekki samræmdest hugmyndafræði um íbúaráð að starfa með þjónustumiðstöðvum. Því var farin sú leið að íbúaráðin, sem heyra undir mannréttinda- og lýðræðisskrifstofu, færu ein með ákvörðun styrkjanna í hverju hverfi og velferðarsvið sæi um ut anumhald og samningsgerð. Var

¹ https://reykjavik.is/sites/default/files/svid_skjol/VEL/reglur_styrkir_til_fangaheimila_2012.pdf

² https://reykjavik.is/sites/default/files/svid_skjol/VEL/reglur_um_styrki_til_nams_og_verkfaera-og_tækjakaupa_fatlads_folks_12.11.19.pdf

sú ákvörðun tekin með hagsmuni umsækjenda að leiðarljósi þar sem þeir höfðu beðið niðurstaðna um langt skeið og ekki var hægt að færa umsóknir yfir á næsta ár.

Tillaga að breytingum

Tvær leiðir, sem verður nánar lýst hér, eru einkum færar til einföldunar.

1. Velferðarsvið fer áfram með umsjón sjóðsins.

Hér er lögð til sú einföldun að sjóðurinn verði ekki tvískiptur líkt og er nú heldur verði um einn pott að ræða og umsóknir verði allar lagðar fyrir samráðshóp um forvarnir, sem skipaður er fulltrúum frá velferðarsviði, skóla- og frístundasviði, umhverfis- og skipulagssviði og íþróttá- og tómstundasviði Reykjavíkurborgar, sem geri tillögur að styrkveitingum sem lagðar eru til samþykktar velferðarráðs. Þetta felur í sér að íbúaráð koma ekki að úthlutun úr sjóðnum. Íbúaráð fara nú þegar með styrkveitingar hverfissjóðsstyrkja, sem eru meðal annars notaðir til að sinna forvarnaverkefnum. Með því að færa úthlutunina til samráðshóps um forvarnir væri hægt að tryggja betra samræmi við afgreiðslu umsóknanna en löngum hefur verið ósamræmi í styrkúthlutunum milli hverfa þar sem ekki eru tengsl á milli ráða. Sem dæmi má nefna á síðasta úthlutunartímabili var óskað eftir styrk bæði hjá íbúaráði Grafarvogs og Kjalarness til að sinna ákveðnu verkefni, sem var starfrækt í báðum hverfum. Verkefnið hlaut aðeins úthlutun í Grafarvogi þrátt fyrir að engar aðrar umsóknir lögju fyrir hjá íbúaráði Kjalarness og því voru engar úthlutanir úr sjóðnum frá íbúaráði Kjalarness.

2. Forvarnasjóður sameinaður borgarsjóði

Hér er róttækari tillaga sem gengur lengra í átt til einföldunar á stjórnslu fyrir borgarann. Hér yrði sjóðurinn sem er 9 m.kr. í heildina sameinaður styrkjum velferðarráðs undir borgarsjóðsstyrkjum. Samráðshópur um forvarnir færi með mat á umsóknum ásamt styrkjanefnd velferðarráðs og þannig væri sterkari forvarnarsýn á styrkumsóknir í heild, en nú þegar er mikil áhersla lögð á forvarnargildi verkefna við mat styrkjanefndar á þeim. Af 31 einu verkefni sem hlaut styrk árið 2020 voru 28 talin hafa forvarnargildi, ýmist að öllu leyti eða að hluta. Við vinnslu minnisblaðs þessa var aflað umsagnar frá fulltrúum samráðshóps um forvarnir og þar var þeim sjónarmiðum teft fram að sú hætta gæti skapast við sameiningu sjóðanna að smærri verkefni fengju síður styrki og meiru yrði úthlutað til stærri og stöndugri verkefna, en styrkir úr Forvarnasjóðnum eru vanalega lægri en þeir sem veittir eru úr borgarsjóði. Til þess að koma í veg fyrir það væri hægt að flokka umsóknir í eftir stærð áður en þær væru metnar og að upphæðin sem áður var í forvarnasjóðnum yrði ætluð smærri verkefnum. Kostir þessarar leiðar eru gríðarleg einföldun fyrir borgarann þar sem sami umsóknartími væri á umsóknum í báða sjóði sem og mikil hagræðing fyrir borgina vegna sameinginlegs utanumhalds um sjóðinn en mikil umsýsla er í kring um sjóðinn sem hefur til ráðstöfunar tiltölulega lága fjárhæð. Með því að sameina Forvarnasjóðinn við borgarsjóðsstyrkina væri því stuðlað að einföldun og á sama tíma væri verið að auka gagnsæi við styrkúthlutanir.

Niðurstaða

Að ofan hefur verið gerð grein fyrir tveimur mismunandi tillögum varðandi nauðsynlegar breytingar á forvarnasjóði Reykjavíkurborgar. Velferðarsvið mælir með að Forvarnasjóðurinn verði sameinaður styrkjum velferðarráðs undir styrkjum borgarsjóðs. Miklir kostir felast í slíkri sameiningu bæði fyrir borgarbúa og stjórnslu Reykjavíkurborgar.

Við styrkúthlutun velferðarráðs á borgarsjóðsstyrkjum fyrir árið 2020, mat styrkjanefnd velferðarráðs allar umsóknir með tilliti til fyrirfram ákveðinni þátta, þar á meðal forvarnagildis verkefna.

Fylgiskjal: *Úthlutunarreglur Forvarnasjóðs Reykjavíkurborgar*

Forvarnasjóður Reykjavíkurborgar

Úthlutunarreglur

1. gr.

Hlutverk Forvarnasjóðs er að stuðla að forvörnum og efla félagsauð í hverfum Reykjavíkurborgar. Markmið sjóðsins er að styrkja forvarnarverkefni í samræmi við forvarnarstefnu Reykjavíkurborgar, annars vegar í einstökum hverfum og hins vegar almennt í borginni. Hlutverk sjóðsins er jafnframt að vinna að eflingu félagsauðs og stuðla að hvers kyns framförum í hverfum borgarinnar.

Markmið Forvarnasjóðsins er að veita einstaklingum, félagasamtökum, fyrirtækjum og stofnunum tækifæri til frumkvæðis og nýsköpunar í hverfum borgarinnar. Sjá nánari lýsingu á hverjir geta sótt um styrk í sjóðinn í 8. gr. reglna þessara.

2. gr.

Styrkir úr sjóðnum skulu eingöngu veittir til verkefna með að minnsta kosti eina af eftirtöldum áherslum:

- I. Forvarnir í þágu barna og unglinga.
- II. Efling félagsauðs í hverfum borgarinnar.
- III. Bætt lýðheilsa.
- IV. Markvisst samstarf íbúa, félagasamtaka og fyrirtækja í þágu forvarna og félagsauðs.
- V. Verkefni sem mæta þeim markmiðum sem borgarstjórn setur hverju sinni, svo sem markmiðum Forvarnarstefnu Reykjavíkurborgar.

Reykjavíkurborg getur sett sérstök skilyrði um styrkveitingar úr sjóðnum, svo sem að lögð verði áhersla á tiltekin málefni eða málaflokka. Þá geta íbúaráð/samráðshópur um forvarnir sett skilyrði um einstaka styrkveitingar úr sjóðnum, s.s. að styrkur skuli greiddur út í fleiri greiðslum en tveimur, og að framkvæmdum verði lokið innan tiltekinna tímamarka.

3. gr.

Stórum hluta sjóðsins skal skipt milli íbúaráða til úthlutunar. Hluti fjárheimilda skal renna til forvarnar- og/eða félagsauðsverkefna sem ganga þvert á hverfi borgarinnar. Skipting fjármagns fer eftir hlutfallslegum fjölda umsókna í hverfi og þvert á hverfi hverju sinni. Skipting fjármagnsins milli íbúaráða verði á þann veg að helmingi fjármagnsins verði skipt jafnt milli hverfa og helmingi í samræmi við íbúafjölda.

4. gr.

Velferðarsvið Reykjavíkurborgar hefur umsjón með sjóðnum. Auglýst skal eftir umsóknum að minnsta kosti einu sinni á ári. Velferðarsvið heldur utan um auglýsingar í samráði við íbúaráð og þjónustumiðstöðvar.

5. gr.

Styrkirnir skulu greiddir út í samræmi við reglur Reykjavíkurborgar um styrki.

6. gr.

Ekki er veittur styrkur til reglubundins reksturs eða reglubundins launakostnaðar.

Ekki eru veittir styrkir til sama verkefnis oftari en einu sinni nema sérstakur rökstuðningur fylgi.

7. gr.

Íbúaráð meta umsóknir um styrki er varða hverfislægan verkefnapott í samráði við fagsvið eftir því sem við á og niðurstaða kynnt samráðshóp um forvarnir í Reykjavík og velferðarráði.

Allar styrkumsóknir sem ganga þvert á hverfi skulu lagðar fyrir samráðshóp um forvarnir í Reykjavík til umsagnar og samþykktar í velferðarráði.

8. gr.

Einstaklingar, félagasamtök, fyrirtæki og stofnanir geta sótt um styrki úr sjóðnum. Stofnanir Reykjavíkurborgar eða starfsmenn þeirra geta einungis sótt um styrk í samstarfi við einstaklinga, félagasamtök, fyrirtæki eða stofnanir utan Reykjavíkurborgar.

9. gr.

Umsækjendur sækja um styrki úr sjóðnum með því að fylla út eyðublöð á vef sjóðsins. Í umsóknum um styrki skal taka fram nafn, kennitölu og heimilisfang ábyrgðaraðila. Umsóknum skal fylgja greinargerð um viðkomandi verkefni, markmið þess og framgang. Leggja skal fram kostnaðaráætlun og gögn þar að lútandi. Hafi umsækjendur áður fengið styrk frá Reykjavíkurborg skal fylgja greinargerð með upplýsingum um upphæð styrksins, ráðstöfun og nýtingu fjármuna.

10. gr.

Styrkir úr sjóðnum eru greiddir út þegar samningar hafa verið undirritaðir.

Komi í ljós að styrk úr sjóðnum hafi ekki verið varið í tilgreindar framkvæmdir innan tveggja ára frá greiðslu hans eða vikið hafi verið frá upplýsingum í umsókn, skal styrkþegi endurgreiða styrkinn í samræmi við styrksamning styrkþega og Reykjavíkurborgar. Sé styrkur ekki sóttur áður en úthlutun næsta árs á eftir er samþykkt í íbúaráði eða velferðarráði fellur hann niður.

11. gr.

Styrkþegar skulu skila Reykjavíkurborg greinargerð um ráðstöfun styrksins. Greinargerð skal skilað á þar til gerðu rafrænu eyðublaði á heimasíðu Reykjavíkurborgar þegar viðkomandi verkefni er að fullu lokið í samræmi við styrksamning styrkþega og Reykjavíkurborgar.

12. gr.

Styrkþegar skulu ávallt birta merki Reykjavíkurborgar í kynningarefni og láta þess getið að verkefnið hafi hlotið styrk úr sjóðnum.